

Olsztyn, dnia 14 września 2017 r.

PS-III.865.18.2017.MP

Szanowny Pan
Jan Dąbrowski
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Szczytnie

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie, ul. Wincentego Pola 4, 12-100 Szczytno, Regon: 510931548, NIP: 745-163-00-72.

[Dowód: akta kontroli str. 1]

Miejsce kontroli: siedziba jednostki kontrolowanej.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Pan Jan Dąbrowski, powołany na stanowisko Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie z dniem 1 czerwca 2000 r.;
- Pani Beata Januszczyk, powołana na stanowisko Zastępcy Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie z dniem 4 maja 2004 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Pani Marta Piątek, kierownik Oddziału Pracy, legitymacja służbowa nr 12/2016, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – przewodniczący zespołu kontrolującego;
- Pani Magdalena Kielak, inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 6/2017, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – członek zespołu kontrolującego;

na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 7 lipca 2017 r., nr FK-VI.0030.604.2017.

[Dowód: akta kontroli str. 2]

Termin kontroli: 20-21 lipca 2017 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 3/2017.

Zakres objęty kontrolą:

Zadania związane z przyznawaniem bonów na zasiedlenie oraz przestrzeganie zasad i trybu wydatkowania środków Funduszu Pracy na ten cel.

Okres objęty kontrolą:

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 111-115 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.).

Ilekoć w wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o:

- ustawie – oznacza to ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm. – w wersji przed nowelizacją oraz Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.);
- MPiPS/MRPiPS – oznacza to Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej / Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- PUP – oznacza to Powiatowy Urząd Pracy w Szczytnie;
- FP – oznacza to Fundusz Pracy;
- Starościę – oznacza to Starostę Szczycieńskiego;
- Dyrektorze – oznacza to Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie;
- Zastępcy Dyrektora – oznacza to Zastępcę Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie;

Przepisy prawa obowiązujące w zakresie realizacji zadań związanych z przyznawaniem bonów na zasiedlenie oraz przestrzeganiem zasad i trybu wydatkowania środków Funduszu Pracy na ten cel w okresie objętym kontrolą oraz na dzień kontroli, to:

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm. – w wersji przed nowelizacją oraz Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2011 r. nr 233 poz. 1381);

- rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy „de minimis”, (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r., str. 5);
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od niektórych dochodów (przychodów) podatników podatku dochodowego od osób fizycznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1931).

**Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki
ocenia się pozytywnie.**

Przedmiotem kontroli było ustalenie stanu faktycznego, udokumentowanie i ocena działalności podmiotu kontrolowanego pod względem przestrzegania prawa w zakresie realizacji zadań związanych z przyznawaniem bonów na zasiedlenie oraz przestrzeganie zasad i trybu wydatkowania środków Funduszu Pracy na ten cel w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę dokumentów obejmujących przyznawanie bonów na zasiedlenie, akt osobowych bezrobotnych, danych statystycznych przedstawionych przez PUP oraz wyjaśnień udzielonych przez Dyrektora oraz pracowników realizujących wskazane zadania.

W okresie objętym kontrolą, w PUP w Szczytnie obowiązywał Regulamin Organizacyjny, zatwierdzony uchwałą Nr 57/XVI/2010 Zarządu Powiatu w Szczytnie z dnia 22 października 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1]

W okresie objętym kontrolą zadanie realizował pośrednik pracy zatrudniony w Centrum Aktywizacji Zawodowej

[Dowód: akta kontroli str. 1]

I. Wewnętrzne regulacje dotyczące przyznawania bonów na zasiedlenie

W PUP w Szczytnie nie został opracowany dodatkowy regulamin określający sposób przyznawania bonów na zasiedlenie. Urząd realizował ww. formę aktywizacji przede wszystkim w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Dodatkowe obwarowania dotyczące przyznawania bonów na zasiedlenie zamieszczone zostały w druku wniosku o przyznanie bonu na zasiedlenie opracowanym i stosowanym w PUP *(omówione w części V niniejszego wystąpienia pokontrolnego)*.

II. Upowszechnianie informacji o możliwości skorzystania z bonów na zasiedlenie

Urząd upowszechniał informacje o możliwościach skorzystania z bonów na zasiedlenie. Podczas wizyty w sprawie ustalenia profilu pomocy osobie bezrobotnej doradca zawodowy przekazuje osobie bezrobotnej informator o usługach i instrumentach rynku pracy oraz szczegółowo omawia formy, z jakich osoba bezrobotna może skorzystać, w tym bony na zasiedlenie. Bezrobotny otrzymuje również w formie pisemnej informację na temat ustalonego profilu obejmującą m.in. informacje o możliwych do zastosowania usługach i instrumentach rynku pracy.

Informacja na temat dostępności bonów na zasiedlenie przekazywana jest również w formie komunikatu wyświetlanego na monitorze w korytarzu urzędu oraz na stronie internetowej urzędu. Ponadto PUP wykupił stronę w lokalnej gazecie, gdzie ukazał się artykuł o możliwości skorzystania z bonu na zasiedlenie.

Informacja w przedmiotowym zakresie jest również bezrobotnym przedstawiana podczas spotkań grupowych.

[Dowód: akta kontroli str. 4, 8]

III. Dane finansowe

Łączna kwota wydatkowanych środków FP na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2016 r. w PUP wyniosła **10.634.792,70 zł**.

Na przyznawanie osobom bezrobotnym bonów na zasiedlenie w 2016 r. zaplanowano kwotę **154.730 zł**, w tym:

- 27.200 zł – środki FP;
- 127.530 zł – środki z programu POWER.

Z powyższych środków wydatkowano łącznie **149.700 zł**, w tym:

- 22.170 zł – środki FP;
- 127.530 zł – środki z programu POWER.

[Dowód: akta kontroli str. 9-20]

Według złożonych przez Zastępcę Dyrektora PUP wyjaśnień niewydatkowana kwota w wysokości 5.030 zł, wynikała z „braku większej ilości wniosków osób zainteresowanych skorzystaniem z tej formy, niż rozpatrzone. Wszystkie wnioski przyjmowane były w trybie ciągłym a bezrobotnych informowano o tym, że nadal posiadamy środki na bony na zasiedlenie i istnieje możliwość złożenia wniosku w ciągu całego

2016 r.” Ponadto ze złożonych wyjaśnień wynika, że „środki przeniesione zostały na inną formę, gdzie było większe zainteresowanie”.

[Dowód: akta kontroli str. 9-21]

Kontrolujący sprawdzili zgodność danych przedstawionych odnośnie wydatkowania kwoty na bony na zasiedlenie z obowiązującą sprawozdawczością – sprawozdaniem MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień roku 2016. Ustalono, że są one zgodne z danymi umieszczonymi w przedłożonym kontrolującym sprawozdaniu MRPiPS-02.

[Dowód: akta kontroli str. 9, 22-24]

IV. Dane statystyczne

W 2016 r. w PUP, w wyniku zawartych umów, przyznano **23** bony na zasiedlenie. Negatywnie rozpatrzono 3 wnioski.

Do dnia 31 grudnia 2016 r. 7 umów zostało rozliczonych, natomiast w trakcie realizacji (nierozliczonych) pozostało 15 umów. Jeden bon podlegał zwrotowi w całości.

[Dowód: akta kontroli str. 25]

Kontrolujący sprawdzili zgodność danych przedstawionych odnośnie liczby osób, którym przyznano bony na zasiedlenie z danymi zamieszczonymi w sprawozdaniu MPiPS-01.

W powyższym sprawozdaniu w wierszu dotyczącym osób, które otrzymały bon na zasiedlenie wskazano liczę 11.

Zastępca Dyrektora PUP wyjaśniła, że „Powiatowy Urząd Pracy w Szczytnie, zgodnie z wyjaśnieniami otrzymanymi 12.04.2016 r. z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departament Rynku Pracy (pismo DRP-VII.0341.1.6.2016 r.) w wierszu 13 wskazuje osoby, które zakończyły wynikający z umowy co najmniej 6 miesięczny okres zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej, tj. również osoby, które otrzymały bon na zasiedlenie w 2015 r. ale co najmniej 6 miesięczny okres zatrudnienia wynikający z umowy zakończył się w 2016 r. Liczba osób, które otrzymały bon na zasiedlenie w 2015 r., ale co najmniej 6 miesięczny okres zatrudnienia/wykonywania innej pracy zarobkowej upłynął w 2016 r. to 3, natomiast osób, które otrzymały bon na zasiedlenie w 2016 i zakończyły 6 miesięczny okresy pracy było 8.”

Kontrolujący przyjęli powyższe wyjaśnienia.

[Dowód: akta kontroli str. 4, 7, 26-30]

Kontrolujący zweryfikowali również liczbę osób, którym przyznano bon na zasiedlenie wskazaną w sprawozdaniu MPiPS-01 za grudzień 2016 r., sporządzanym narastająco od początku danego roku. W sprawozdaniu wskazano, że bon na zasiedlenie w 2016 roku otrzymały 22 osoby, podczas, gdy z przedstawionych zestawień wynikało, że były to 23 osoby.

Zastępca Dyrektora PUP wyjaśniła, że „Rozbieżność (...) wynika z tego, że jedna osoba otrzymała bon na zasiedlenie, tj. zostały jej wypłacone środki, a następnie w 2016 roku zwróciła te środki z powodu podjęcia pracy jeszcze przed podpisaniem umowy o przyznanie bonu na zasiedlenie, o czym Powiatowy Urząd Pracy w Szczycynie dowiedział się po fakcie, tj. po podpisaniu umowy i wypłaceniu środków.”

Kontrolujący przyjęli powyższe wyjaśnienia.

[Dowód: akta kontroli str. 4, 22-25]

Kontrolujący ustalili, że Starosta Szczycieński, wydatkując środki Funduszu Pracy podczas realizacji umów dotyczących pomocy finansowej w formie bonu na zasiedlenie prawidłowo stosował regulujące przedmiotowy zakres przepisy wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

Sposób prowadzenia dokumentacji dotyczącej realizacji powyższych umów charakteryzował się ładu i porządkiem, a pracownicy PUP odpowiedzialni za realizację kontrolowanego instrumentu rynku pracy, w trakcie wykonywanych obowiązków wykazywali się dużą starannością, dokładnością i systematycznością, co skutkowało przejrzystością tworzonej przez nich dokumentacji.

Pełna lista zrealizowanych umów dotyczących pomocy finansowej w formie bonu na zasiedlenie, z imieniem i nazwiskiem osoby bezrobotnej, datą złożenia i rozpatrzenia wniosku oraz datą podpisania umowy i przekazania środków w formie tabelarycznej stanowi załącznik do niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

[Dowód: akta kontroli str. 31-32]

W trakcie kontroli zweryfikowano 52 % umów dotyczących pomocy finansowej w formie bonu na zasiedlenie, tj. 12 umów wymienionych w ww. tabeli w poz. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23.

W toku kontroli zweryfikowano również 1 z 3 wniosków rozpatrzonych negatywnie. Wskazana przyczyna odmownego rozpatrzenia wniosku była zasadna oraz przedstawiona bezrobotnemu w jasny i zrozumiały sposób.

[Dowód: akta kontroli str. 33-35]

V. Procedura przyznawania bonów na zasiedlenie

Zgodnie z art. 66n ust. 1 ustawy, na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta na podstawie umowy może przyznać bon na zasiedlenie w związku z podjęciem przez niego poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności

gospodarczej, jeżeli:

1. z tytułu ich wykonywania będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym;
2. odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;
3. będzie pozostawał w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Kontrolujący stwierdzili, że we wszystkich poddanych analizie dokumentach wnioski o przyznanie bonu na zasiedlenie dla osoby bezrobotnej do 30 roku życia składane były na funkcjonującym w urzędzie formularzu wniosku.

Formularz wniosku zawierał następujące elementy:

1. Dane osoby bezrobotnej, na które składały się m.in.: imię i nazwisko, adres zameldowania oraz aktualny adres zamieszkania, data urodzenia oraz dane kontaktowe;
2. Plany zawodowe związane z koniecznością zmiany miejsca zamieszkania,
3. Dane pracodawcy, u którego osoba bezrobotna planuje podjąć zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, tj. nazwa i siedziba pracodawcy, miejsce pracy oraz numer telefonu pracodawcy;
4. Informacje o zatrudnieniu i rodzaju wykonywanej pracy, m.in. nazwa stanowiska, planowany okres zatrudnienia i wymiar czasu pracy;
5. Informacja o planowanej działalności gospodarczej;
6. Oświadczenie o planowanym miejscu zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia / innej pracy zarobkowej / działalności gospodarczej, m.in: nazwa miejscowości, adres planowanego zamieszkania, odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania oraz łączny czas dojazdu;
7. Kalkulacja kosztów zasiedlenia w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej na okres 6 miesięcy;
8. Uzasadnienie wniosku o przyznanie bonu na zasiedlenie;
9. Proponowane zabezpieczenie ewentualnych roszczeń urzędu z tytułu niewywiązania się

z warunków umowy cywilnoprawnej zawartej z powiatowym urzędem pracy o przyznanie bonu na zasiedlenie – bezrobotny wybierał jedną z dwóch dopuszczonych przez urząd form zabezpieczenia: poręczenie lub weksel z poręczeniem wekslowym (aval) oraz wskazywał osoby poręczające;

10. Oświadczenie osoby bezrobotnej ubiegającej się o przyznanie bonu na zasiedlenie dotyczące zobowiązania się bezrobotnego do zwrotu otrzymanych środków w przypadkach wskazanych w ustawie.

Wniosek zawierał również oświadczenie wnioskodawcy zawierające dane osobowe niezbędne do zawarcia umowy w sprawie przyznania bonu na zasiedlenie, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie nieprawdziwych danych.

Ponadto w formularzu wymienione zostały dokumenty, jakie należy załączyć do wniosku:

1. oświadczenie pracodawcy o zamiarze zatrudnienia / powierzenia innej pracy zarobkowej;
2. oświadczenie poręczyciela wraz z dokumentem potwierdzającym wysokość uzyskiwanego dochodu/wynagrodzenia lub wysokości renty/emerytury – jako wymaganą minimalną miesięczną kwotę PUP wskazał połowę przeciętnego wynagrodzenia, tj. 2.033,47 zł brutto;
3. przedwstępną umowę najmu mieszkania lub inny dokument dotyczący przyszłego miejsca zamieszkania.

We wniosku zamieszczono również Zasady przyznawania bonu na zasiedlenie. Zawierały one przytoczenie zasad określonych w art. 66n ustawy oraz dodatkowe obwarowania wprowadzone przez PUP w Szczytnie, wskazując, że środki w ramach bonu nie mogą być przyznane bezrobotnemu, który:

- był zatrudniony lub wykonywał inną pracę zarobkową u tego samego pracodawcy,
- jest małżonkiem lub pozostaje w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa, przysposobienia, opieki lub kurateli z pracodawcą,
- zamieszkuje lub będzie zamieszkiwał pod wspólnym adresem z pracodawcą, w miejscu prowadzenia działalności, bądź w miejscu utworzonego stanowiska pracy.

Ponadto we wniosku wskazano, że bon na zasiedlenie może być przyznany w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę, tj. obecnie do kwoty 8.133,90 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 36-42]

W związku z faktem, że nie wszystkie zawarte we wniosku wymogi wynikały z ustawowych zapisów regulujących tę formę wsparcia osób bezrobotnych, kontrolujący zwrócili się z prośbą o udzielenie wyjaśnień w poszczególnych kwestiach.

Odnosząc się do wprowadzenia form zabezpieczenia w bonach na zasiedlenie, Zastępca Dyrektora PUP wyjaśniła, że Urząd „wprowadził dodatkowo przy bonach na zasiedlenie formę zabezpieczenia w postaci poręczenia osób trzecich, tj. poręczenia cywilnego i weksla z poręczeniem wekslowym. Powodem wprowadzenia była dbałość o środki publiczne, które w przypadku bonu na zasiedlenie są wypłacane z góry, tj. jeszcze przed wywiązaniem się przez bezrobotnego z warunków umowy. Z bezrobotnym jest zawierana umowa cywilno-prawna, a poprzez ustanowienie zabezpieczenia urząd – w przypadku niewywiązania się przez bezrobotnego z warunków umowy – ma większą możliwość w dochodzeniu zwrotu należności z tytułu środków w ramach bonu na zasiedlenie. Żądanie zabezpieczenia nie jest dla bezrobotnych uciążliwe i nie było problemem z jego uzyskaniem.”

Mając na uwadze brak przepisów wykonawczych precyzujących sposób zabezpieczania zwrotu kwot udzielonych w ramach bonu na zasiedlenie, uznać należy, że zastosowanie tego rodzaju formy zabezpieczenia nie koliduje z obowiązującymi przepisami prawa. Referowana forma zabezpieczenia jest adekwatna do udzielonej pomocy i stanowi wyraz odpowiedzialnej polityki finansowej prowadzonej przez PUP, wobec czego kontrolujący przychylił się do argumentacji PUP i przyjęli powyższe wyjaśnienia.

[Dowód: akta kontroli str. 3, 36-42, 46-47, 77-79]

W kwestii żądania jako załącznika do wniosku deklaracji pracodawcy o zatrudnieniu bezrobotnego, Zastępca Dyrektora PUP wyjaśniła, że „*ma to uprawdopodobnić podjęcie pracy w terminie 30 dni po otrzymaniu bonu przez osobę bezrobotną. Do tej pory nie było odmowy z tytułu niedostarczenia takiej deklaracji. Nie jest to uciążliwe dla osób ubiegających się o bon na zasiedlenie. Należy zaznaczyć, że nieządanie tego druku powodowałoby wypłacenie środków bez jakiegokolwiek wiedzy urzędu o możliwości podjęcia pracy przez bezrobotnego.*”

Zdaniem kontrolujących art. 66n ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jasno wskazuje jakie są warunki konieczne do przyznania bonu na zasiedlenie, dając jednocześnie bezrobotnemu 30 dni na ich zrealizowanie i udokumentowanie. Z przepisów nie wynika, ażeby bezrobotny już w dniu składania wniosku o przyznanie bonu na zasiedlenie musiał spełnić te warunki. Zdaniem kontrolujących brak deklaracji zatrudnienia od przyszłego pracodawcy nie może być zatem powodem odmowy przyznania bonu za zasiedlenie. Może stanowić jedynie dodatkowy dokument uprawdopodobniający podjęcie zatrudnienia.

Biorąc pod uwagę złożone wyjaśnienia oraz fakt, że brak deklaracji zatrudnienia nie był przyczyną odmowy przyznania bonu, zespół kontrolny odstąpił od zaleceń w powyższym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. 5, 36-42]

Odnosząc się do dodatkowych obwarowań wprowadzonych przez PUP, kontrolujący ustalili, że mają one na celu wyeliminowanie sytuacji fikcyjnego zatrudnienia lub też celowej rezygnacji z pracy i ponownej rejestracji w celu otrzymania bonu na zasiedlenie.

Wobec dodatkowych obostrzeń stosowanych przez PUP, wątpliwości kontrolujących wzbudziło przyznanie bonu na zasiedlenie bezrobotnemu, który zgodnie z deklaracją zatrudnienia miał być zatrudniony przez tego samego pracodawcę, u którego, jak wynikało z karty rejestracyjnej, zatrudniony był przed rejestracją w PUP.

Ponieważ deklaracja zatrudnienia dotyczyła spółki cywilnej, w której zgodnie z prawem każdy wspólnik posiada odrębną osobowość prawną, kontrolujący zwrócili się z prośbą o przedstawienie poprzedniego świadectwa pracy bezrobotnego oraz złożenie wyjaśnień w sprawie.

Zastępca Dyrektora PUP wyjaśniła, że bezrobotny „pracował w (...) firmie [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE]. Następnie zarejestrował się w tutejszym urzędzie. Składając wniosek o bon na zasiedlenie wskazał, że zamierza podjąć pracę w [REDAKTOWANE] a więc był to inny podmiot gospodarczy, gdzie poprzedni pracodawca był współwłaścicielem. Biorąc pod uwagę, że bezrobotny już pół roku widniał w ewidencji osób bezrobotnych, nie otrzymał z urzędu żadnej propozycji pracy, miał wykształcenie podstawowe, zamieszkiwał na terenie wiejskim z ograniczonym dostępem do transportu zbiorowego (...) Dyrektor urzędu rozpatrzył wniosek pozytywnie.” Zastępca Dyrektora podkreśliła, że „każdy wniosek bezrobotnego jest rozpatrywany indywidualnie z uwzględnieniem potrzeb bezrobotnego oraz jego sytuacji na rynku pracy, z zachowaniem przepisów ustawy. Dodatkowo wyjaśniam, że pracodawca zadeklarował, że praca będzie na 12 miesięcy i do dnia dzisiejszego bezrobotny nie wrócił do ewidencji osób bezrobotnych. Wprowadzenie zapisu we wniosku dotyczącego nie kierowania bezrobotnego do tego samego pracodawcy, u którego zakończył zatrudnienie ma na celu ograniczenie sytuacji celowego odejścia z pracy i rejestrowania się w urzędzie w celu otrzymania bonu na zasiedlenie.”

Powyższe wyjaśnienia potwierdziła analiza świadectwa pracy, w którym identyfikatory pracodawcy (NIP i REGON) były różne od tych, wskazanych w deklaracji zatrudnienia.

Kontrolujący przyjęli powyższe wyjaśnienia.

[Dowód: akta kontroli str. 3, 48-54, 96]

Wniosek podlegał ocenie doradcy klienta pod kątem ustawowych warunków do przyznania bonu na zasiedlenie. Drugi etap oceny odnosił się do zasadności przyznania bonu. Ocenie podlegały wydatki wskazane przez bezrobotnego, jego sytuacji na lokalnym rynku pracy, formy zabezpieczenia wniosku, itp. Ostateczną decyzję odnośnie rozpatrzenia wniosku oraz wysokości przyznanych w ramach bonu środków podejmował Dyrektor lub Zastępca Dyrektora PUP.

[Dowód: akta kontroli str. 57-59]

Kontrolujący zwrócili uwagę, iż kwoty bonów na zasiedlenie przyznawanych osobom bezrobotnym różniły się między sobą. Ponadto w części VII wniosku bezrobotny wskazywał o jaką kwotę wnioskuje, jednak ostatecznie otrzymywał środki w innej niż wnioskowana wysokości, często niższej.

Z udzielonych przez Zastępcę Dyrektora wyjaśnień wynika, że *„Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie przyznaje zróżnicowane kwoty w ramach bonu na zasiedlenie. Uzależnione jest to od planowanych wydatków i kalkulacji kosztów jakie przedstawia bezrobotny we wniosku. Rozpatrując wniosek brana jest pod uwagę zasadność przedstawionych kosztów. Muszą to być koszty ściśle związane ze zmianą miejsca zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia/innej pracy zarobkowej/działalności gospodarczej. Urząd jest zobowiązany do celowego i oszczędnego gospodarowania środkami publicznymi, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.”*

Analizując akta poddanych kontroli spraw, kontrolujący ustalili, że kwota bonu na zasiedlenie w poszczególnych przypadkach ustalana była według tych samych zasad, co dowodzi równego traktowania wszystkich bezrobotnych. Ponadto w żadnym z kontrolowanych przypadków nie przekroczyła ustalonego ustawowo limitu 200 % przeciętnego wynagrodzenia.

Tym samym kontrolujący przyjęli złożone wyjaśnienia.

[Dowód: akta kontroli str. 3, 38, 58-59]

PUP w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku o przyznanie bonu na zasiedlenie, pisemnie informował wnioskodawcę o sposobie rozpatrzenia wniosku oraz ustalonej kwocie bonu na zasiedlenie. W poddanych kontroli sprawach nie było ani jednego przypadku rozpatrzenia wniosku po terminie, a w większości przypadków wnioski były rozpatrywane w ciągu kilku dni od daty wpływu. Bezzwłoczne informowanie bezrobotnych o sposobie rozpatrzenia wniosków, należy traktować jako bardzo dobrą praktykę.

[Dowód: akta kontroli str. 69]

Jak ustalili kontrolujący, wszystkie pozytywnie rozpatrzone wnioski o przyznanie bonu na zasiedlenie składane były przez uprawnione osoby.

Kontrolujący ustalili, że przy rozpatrywaniu wniosków o przyznanie bonu na zasiedlenie, w okresie objętym kontrolą PUP kierował się obowiązującymi przepisami prawa, badał dokładnie stan faktyczny i zwracał uwagę, aby wydatkowanie środków publicznych odbywało się w sposób racjonalny i gospodarny. Wydatkowane środki rozdzielał jasno i przejrzysto, równo traktował wszystkich bezrobotnych składających wnioski.

W toku kontroli ustalono, że przyznawanie bonu zawsze następowało na podstawie indywidualnego planu działania ustalonego dla bezrobotnego.

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Starosta zawierał z wnioskodawcą umowę w sprawie przyznania osobie bezrobotnej do 30 roku życia bonu na zasiedlenie.

W Urzędzie funkcjonował wzór umowy zawierający m. in.: nr umowy, datę jej zawarcia, dane osoby bezrobotnej, z którą zawierana była przedmiotowa umowa oraz kwotę bonu na zasiedlenie. Wzór umowy zawierał również wszystkie zapisy art. 66n ustawy, określające warunki przyznawania bonu na zasiedlenie, dalsze obowiązki beneficjenta wiążące się z jego uzyskaniem oraz konsekwencje w przypadku nienależytego wywiązania się z tychże obowiązków. W umowie wskazano dokumenty potwierdzające spełnianie przez wnioskodawcę warunków płynących z art. 66 n ust. 3 ustawy. Umowa precyzowała także sposób i termin wypłaty środków przyznanych w ramach bonu na zasiedlenie, warunki i sposób ustalania kwoty podlegającej zwrotowi oraz formę zabezpieczenia, w tym dane poręczycieli.

W dniu podpisania umowy, bezrobotny składał deklarację wekslową a poręczyciele poręczenia wekslowe. Weksel deponowany był w sejfie PUP do czasu wywiązania się przez bezrobotnego z warunków umowy.

[Dowód: akta kontroli str. 77-82]

W PUP funkcjonował wzór bonu na zasiedlenie, który zawierał nr ewidencyjny bonu, dane bezrobotnego, tj. imię i nazwisko, nr PESEL, nr rachunku bankowego bezrobotnego, oraz wartość przyznanego bonu. Odbiór bonu bezrobotny potwierdzał podpisem.

[Dowód: akta kontroli str. 83]

VI. Rozliczanie bonów na zasiedlenie

Kontrolujący ustalili, że w skontrolowanych przypadkach beneficjenci, zgodnie z art. 66n ust. 3 pkt 1 ustawy, w ciągu 30 dni od dnia otrzymania bonu na zasiedlenie dostarczali do PUP dokumenty potwierdzające podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej w postaci m. in. umowy o pracę oraz oświadczenie złożone pod

rygorem odpowiedzialności karnej o spełnianiu warunku, o którym mowa w art. 66n ust. 1 pkt 2 ustawy, jak również inne dokumenty potwierdzające spełnienie ww. warunków.

Starosta stosowną decyzją orzekł o utracie statusu osoby bezrobotnej w związku z podjęciem zatrudnienia, tudzież innej pracy zarobkowej z datą podjęcia zatrudnienia.

Spośród poddanych kontroli spraw żaden z bezrobotnych nie wnioskował o przyznanie bonu na zasiedlenie w związku z zamiarem podjęcia działalności gospodarczej.

W przypadku, gdy beneficjent udzielonej pomocy utracił zatrudnienie, inną pracę zarobkową, lub zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej, wówczas, zgodnie z art. 66n ust. 3 pkt 2 ustawy, w ciągu 7 dni od dnia powyższego zdarzenia składał w PUP oświadczenie w powyższym zakresie, jak również w tym czasie składał odrębne oświadczenie o podjęciu nowego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, dołączając dokument potwierdzający podjęcie nowej aktywności zawodowej, np. umowę o pracę.

Kontrolujący ustalili, że beneficjenci udzielonej pomocy, zgodnie z art. 66n ust. 3 pkt 3 ustawy, w ciągu 8 miesięcy od dnia otrzymania bonu na zasiedlenie dokumentowali pozostawanie w zatrudnieniu, wykonywanie innej pracy zarobkowej lub prowadzenie działalności gospodarczej przez okres co najmniej 6 miesięcy, poprzez dostarczanie zaświadczenia od pracodawcy o okresie zatrudnienia, wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia z wyszczególnieniem składek na ubezpieczenia społeczne.

W urzędzie stosowano także regulację art. 66n ust. 5 ustawy i w przypadku niewywiązywania się przez beneficjenta z obowiązków, o którym mowa w ust. 3 kwota bonu na zasiedlenie podlegała zwrotowi w całości lub proporcjonalnie do udokumentowanego okresu pozostawania w zatrudnieniu, wykonywania innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej. W 2016 roku miał miejsce jeden całościowy zwrot środków z tytułu przyznanego bonu na zasiedlenie z powodów innych niż wymienione w art. 66n ust. 5, tzn. bezrobotny podjął pracę przed podpisaniem umowy o przyznanie bonu a tym samym przestał spełniać warunki bycia osobą bezrobotną, nie był więc uprawniony do korzystania instrumentów wsparcia osób bezrobotnych jakim jest bon na zasiedlenie.

Rozliczenie przyznaných w ramach bonu na zasiedlenie środków następowało w ustawowym terminie na opracowanym do tego celu formularzu zawierającym informacje na temat terminów wywiązania się z ustawowo określonych obowiązków, okresu zatrudnienia /

wykonywania innej pracy zarobkowej / prowadzenia działalności gospodarczej oraz uzyskiwanych z tego tytułu wynagrodzenia/dochodu.

Ostateczne rozliczenie zatwierdzał Dyrektor lub Zastępca Dyrektora PUP.

[Dowód: akta kontroli str. 85-96]

Zalecenia i uwagi

W toku kontroli nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości, zatem nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Jednocześnie informuję, że od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

a/a

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Marek Jastrzębski
DYREKTOR
Wydziału Polityki Społecznej